

INSTITUCIONS JURÍDIQUES DE LA UE

TEMA 7: LES FONTS DEL DRET

Clàudia Gimeno Fernández
Institucions jurídiques de la UE

VNIVERSITAT [Logo] VALÈNCIA
Facultat de Dret

ÍNDIX DEL TEMA

1. Caràcters generals de les fonts del dret de la UE
2. El dret originari
 - a) Fonts del dret originari
 - b) Els tractats i el seu procediment de revisió
3. El dret derivat
 - a) Actes típics jurídicament obligatoris
 - b) Actes típics no vinculants
 - c) Actes atípics
4. Els acords de dret internacional de la UE
5. Els principis generals del dret i les tradicions constitucionals comunes als estats membres

CARÀCTERS GENERALS DE LES FONTS DEL DRET DE LA UE

INTRODUCCIÓ

DUE: caràcters generals

Base del sistema institucional europeu: unitat per la força del dret

Singular: autònom als EM però que s'integra en aquests

Fonamentat en els tractats originaris

Unitat i identitat pròpia

Autonomia

Complexitat i diversitat del cabal comunitari

Paper dels jutges nacionals

Important paper del TJUE en evolució i consolidació

Sentència Van Gend en Loos (1963)

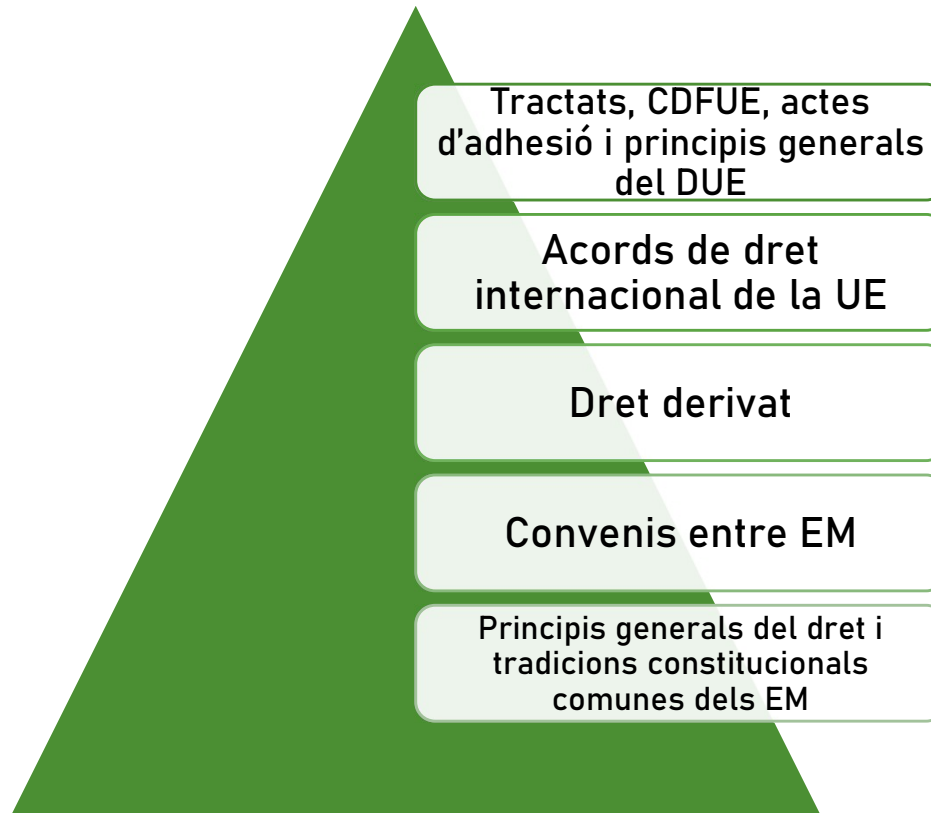
Sentència Costa contra ENEL (1964)

Institucions

Fonts

Control

FONTS DEL DRET DE LA UNIÓ

CLASSIFICACIONS

ORIGINARI
/
DERIVAT

VINCULANT
/
NO
VINCULANT

D'APLICACIÓ
DIRECTA
/
D'APLICACIÓ
INDIRECTA

ESCRIT
/
NO ESCRIT

EL DRET ORIGINARI

EL DRET ORIGINARI DE LA UE

- Regula els aspectes més transcendents de la UE.
- D'aplicació directa.
- Vinculant per a tots els subjectes de la Unió i tots els actes normatius.

EL DRET ORIGINARI DE LA UE

Els tractats constitutius i les seues posteriors revisions

Les actes d'adhesió dels EM a la UE

- Contenen disposicions que afecten l'estructura i equilibri d'institucions.

La Carta de Drets Fonamentals de la UE

- Des del Tractat de Lisboa, de conformitat amb art. 6.1 TUE.

Els principis generals del dret europeu:

- Reconeguts per jurisprudència TJUE – origen: tradicions constitucionals dels EM.
- Ajuden a interpretar DUE i donen coherència al sistema.
 - Principis “constitucionals”: atribució, subsidiarietat, proporcionalitat, primacia.
 - Principis generals d'aplicació del dret: no discriminació, igualtat, no retroactivitat normes, motivació, etc.
- Alguns positivitzats (atribució, proporcionalitat i subsidiarietat...) i altres no (primacia, irretroactivitat...).

TRACTATS **CONSTITUTIUS** I REVISIONS

Tractats i estructura de la Unió Europea						
1951/1952	1957/1958	1965/1967	1992/1993	1997/1999	2001/2003	2007/2009
Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA)						
Euratom (Comunitat Europea de l'Energia Atòmica)						
Comunitat Econòmica Europea (CEE)			Comunitat Europea (CE)			
			Justícia i Afers Interniors // Cooperació policial i judicial en matèria penal			
			Política Exterior i de Seguretat Comuna (PESC)			
UNIÓ EUROPEA (UE)						
Tractat de París	Tractat de Roma	Tractat de Brussel·les	Tractat de Maastricht	Tractat d'Amsterdam	Tractat de Niça	Tractat de Lisboa

EL DRET ORIGINARI

RESERVES AL DRET ORIGINARI? En principi no, però...

DRET COMPLEX I REGULAT EN MOLTS TEXTOS

(DECLARACIONS, PROTOCOLS -núm.15, 16, 20, 22, 30 etc. - I EXCEPCIONS)

UNITAT JURÍDICA ÉS IL·LUSÒRIA

ELS TRACTATS

NATURALES

- Normes de dret internacional amb una dimensió (quasi)constitucional.
- Fonament de l'ordenament jurídic UE.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

- Temporal: il·limitat (53 TUE) però revocable (50 TUE).
- Material: competències (tema 3).
- Geogràfic:
 - Aplicació al territori europeu dels EM (52 TUE).
 - Aplicació, però amb règim peculiar a les regions ultraperifèriques (art. 52 TUE i 349 i 355 TFUE).
 - No aplicació a territoris d'ultramar (no formen part de la UE).

PROCEDIMENT DE REVISIÓ (art. 48 TUE)

- Essencial: unanimitat dels EM.
- Procediments:
 - Ordinari.
 - Simplificat.
 - Altres.

Article 52 TUE

1. Els tractats s'apliquen al Regne de Bèlgica, a la República de Bulgària, a la República Txeca, al Regne de Dinamarca, a la República Federal d'Alemanya, a la República d'Estònia, a Irlanda, a la República Hel·lènica, al Regne d'Espanya, a la República Francesa, a la República Italiana, a la República de Xipre, a la República de Letònia, a la República de Lituània, al Gran Ducat de Luxemburg, a la República d'Hongria, a la República de Malta, al Regne dels Països Baixos, a la República d'Àustria, a la República de Polònia, a la República Portuguesa, a Romania, a la República d'Eslovènia, a la República d'Eslovàquia, a la República de Finlàndia, al Regne de Suècia i al Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord.

2. L'àmbit d'aplicació territorial dels tractats és el que especifica l'article 355 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 349

(antic article 299, apartat 2, segon, tercer i quart paràgrafs, TCE)

Tenint en compte la **situació social i econòmica estructural** de Guadeloupe, de la Guaiana Francesa, de Martinica, de la Reunió, de Saint Barthélemy, de Saint Martin, de les Açores, de Madeira i de les illes Canàries, agreujada per la **llunyania**, per la **insularitat**, per la limitada **superfície**, per un **relleu** i un **clima** difícils i per la **dependència econòmica** amb relació a un nombre reduït de productes, i tenint present que la persistència i la combinació d'aquests factors en perjudiquen greument el desenvolupament, el Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, adopta **mesures específiques destinades, en particular, a fixar les condicions d'aplicació dels tractats en aquestes regions, també pel que fa a les polítiques comunes**. El Consell, quan adopta aquestes mesures específiques de conformitat amb un procediment legislatiu especial, es pronuncia també a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Les mesures a què fa referència el primer paràgraf tenen particularment per objecte les **polítiques duaneres i comercials, la política fiscal, les zones franques, les polítiques en matèria d'agricultura i pesca, les condicions de proveïment de matèries primeres i de béns de consum essencials, els ajuts públics i les condicions d'accés als fons estructurals i als programes horitzontals de la Unió**.

El Consell adopta les mesures a què fa referència el primer paràgraf tenint en compte les característiques i les exigències especials de les regions ultraperifèriques, sense posar en perill la integritat i la coherència de l'ordenament jurídic de la Unió, inclòs el mercat interior i les polítiques comunes.

Article 355

(antic article 299, apartat 2, primer paràgraf, i apartats 3 a 6, TCE)

A més de les disposicions de l'article 52 del Tractat de la Unió Europea relatives a l'àmbit d'aplicació territorial dels tractats, s'apliquen les disposicions següents:

1. Les disposicions dels tractats són aplicables a Guadeloupe, la Guaiana Francesa, Martinica, la Reunió, Saint Barthélemy, Saint Martin, les Açores, Madeira i les illes Canàries, d'acord amb l'article 349.
2. Els països i territoris d'ultramar la llista dels quals figura en l'annex II estan sotmesos al règim especial d'associació definit en la quarta part.

**TERRITORIS
D'ULTRAMAR**
VINCLES AMB EM

Els tractats no s'apliquen als països i territoris d'ultramar no esmentats en la llista citada que mantinguin relacions especials amb el Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord.

3. Les disposicions dels tractats s'apliquen als territoris europeus les relacions exteriors dels quals són assumides per un estat membre.
4. Les disposicions dels tractats s'apliquen a les illes Àland d'acord amb les disposicions del Protocol núm. 2 de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia.

**Disposició
exclusiva per a
Gibraltar (ja
inaplicable)**

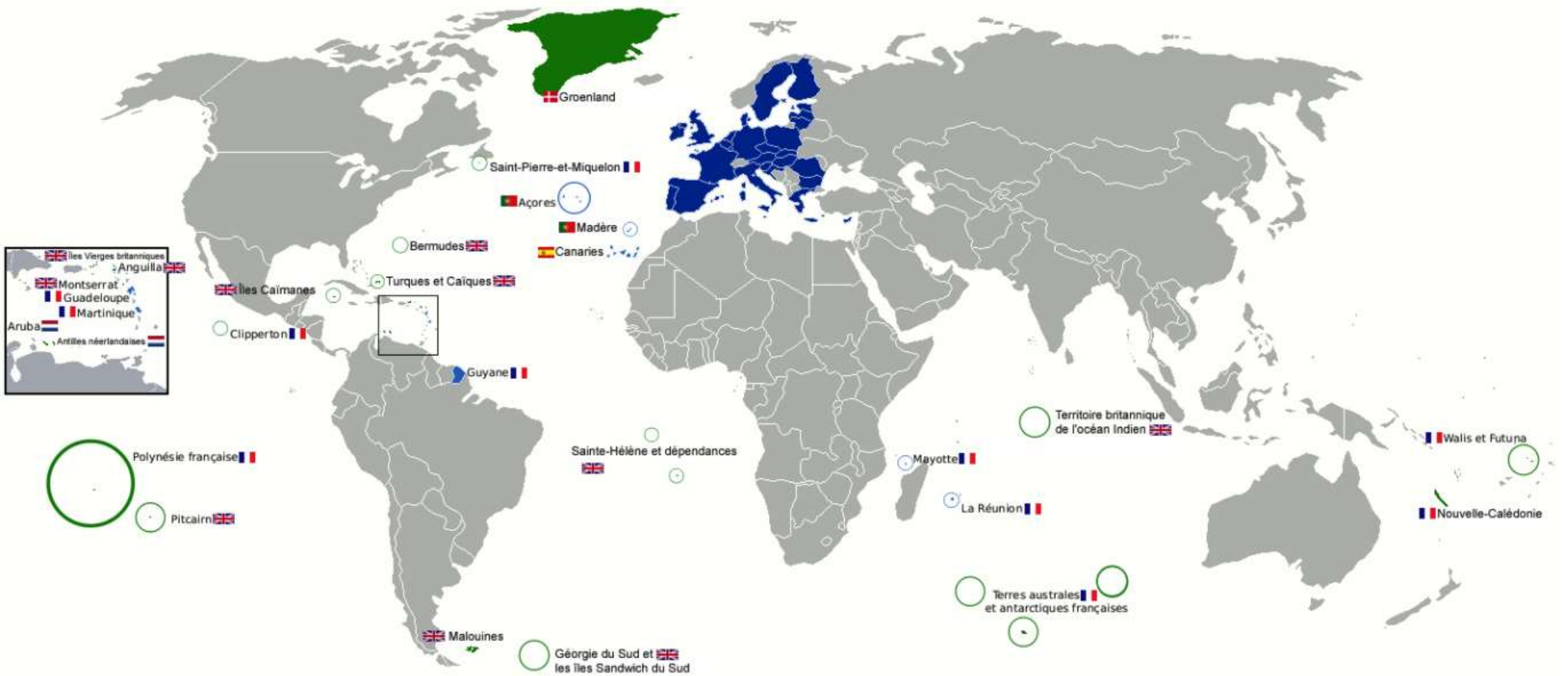
5. Com a excepció al que disposen l'article 52 del Tractat de la Unió Europea i els apartats 1 a 4 del present article:

- a) els tractats no s'apliquen a les illes Fèroe;
- b) els tractats només s'apliquen a Akrotiri i Dhekelia, zones de sobirania del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord a Xipre, en la mesura que calgui per a garantir el compliment de les disposicions establertes pel Protocol relatiu a les zones de sobirania del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord a Xipre annexat a l'Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República Txeca, la República d'Estònia, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Hongria, la República de Malta, la República de Polònia, la República d'Eslovènia i la República Eslo-

Territorios que forman parte de la UE		Territorios que no forman parte de la UE		
Regiones especiales	Regiones ultraperiféricas	Países y territorios de ultramar	Casos especiales	Países o territorios asociados
Alemania <ul style="list-style-type: none"> Büdingen am Hochrhein Heligoland Italia <ul style="list-style-type: none"> Campione d'Italia Livigno España <ul style="list-style-type: none"> Ceuta Melilla Plazas de Soberanía^[N 1] Finlandia <ul style="list-style-type: none"> Åland Grecia <ul style="list-style-type: none"> Monte Athos 	Francia de ultramar <ul style="list-style-type: none"> Guayana Francesa Guadalupe Martinica Mayotte^[N 2] Reunión San Martín España <ul style="list-style-type: none"> Canarias Portugal <ul style="list-style-type: none"> Azores Madeira 	Francia de ultramar <ul style="list-style-type: none"> Nueva Caledonia Polinesia Francesa Wallis y Futuna San Pedro y Miquelón San Bartolomé Tierras Australes y Antárticas Francesas^[N 3] Reino de los Países Bajos <ul style="list-style-type: none"> Aruba Curazao Sint Maarten Islas BES^[N 4] Reino de Dinamarca <ul style="list-style-type: none"> Groenlandia^[N 5] 	Territorios con los tratados de la UE suspendidos <ul style="list-style-type: none"> Chipre Norte de Chipre^[N 6] Territorios Antárticos ^[N 7] <ul style="list-style-type: none"> Tierra Adelia^[N 8] Territorios no incluidos <ul style="list-style-type: none"> Francia <ul style="list-style-type: none"> Isla Clipperton^[N 9] Reino de Dinamarca <ul style="list-style-type: none"> Islas Feroe 	Países de la AELC^[N 9] <ul style="list-style-type: none"> Islandia Liechtenstein Noruega (excepto Svalbard y dependencias antárticas) Suiza Territorios del Reino Unido vinculados parcialmente a la UE <ul style="list-style-type: none"> Irlanda del Norte^[N 10] Akrotiri y Dhekelia^[N 11] Gibraltar^[N 12] Otros países asociados <ul style="list-style-type: none"> Andorra^[N 13] Mónaco^[N 14] San Marino^[N 15] Ciudad del Vaticano^[N 16]

[HTTPS://WWW.WIKIWAND.COM/ES/TERRITORIOS_ESPECIALES_DE_LA_UNI%C3%B3N_EUROPEA](https://www.wikiwand.com/es/TERRITORIOS_ESPECIALES_DE_LA_UNI%C3%B3N_EUROPEA)

*MAYOTTE: [HTTPS://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/ES/TXT/PDF/?URI=CELEX:32013L0061&FROM=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/es/txt/pdf/?uri=CELEX:32013L0061&from=en)

ELS TRACTATS

NATURALES

- Normes de dret internacional amb una dimensió (quasi)constitucional.
- Fonament de l'ordenament jurídic UE.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

- Temporal: il·limitat (53 TUE) però revocable (50 TUE).
- Material: competències (tema 3).
- Geogràfic:
 - Aplicació al territori europeu dels EM (52 TUE).
 - Aplicació, però amb règim peculiar a les regions ultraperifèriques (art. 52 TUE i 349 i 355 TFUE).
 - No aplicació a territoris d'ultramar (no formen part de la UE).

PROCEDIMENT DE REVISIÓ (art. 48 TUE)

- Essencial: unanimitat dels EM.
- Procediments:
 - Ordinari.
 - Simplificat.
 - Altres.

PROCEDIMENT DE REVISIÓ ORDINÀRIA

Modificacions més importants

Art. 48.2 a 5 TUE:

- Proposta (EM, PE o Comissió) al Consell → la remet al Consell Europeu i parlaments nacionals.
- Si Consell Europeu OK → **CONVENCIÓ**
 - Representants dels PN, caps d'estat i govern, PE i Comissió.
 - Examina propostes revisió i adopta decisions per **consens**.
- President Consell convoca → **CONFERÈNCIA DE REPRESENTANTS DELS GOVERNS DELS EM** → ACORD COMÚ SOBRE LES MODIFICACIONS
 - Si no importància: no necessitat de Conferència.
- Ratificació per tots els EM (unànime) → entrada en vigor

PRROCEDIMENT DE REVISIÓ ORDINÀRIA

Modificacions més importants

Art. 48.2 a 5 TUE:

- Proposta (EM, PE o Com parlaments nacionals.
- Si Consell Europeu OK
 - Representants dels PN, caps
 - Examina propostes revisió i
- President Consell conv **GOVERNS DELS EM** →
 - Si no importància: no necess
- Ratificació per tots els

Enorme importància i dificultat d'aquestes fases:

- Traumes: modificacions de Maastricht i Niça
- Fracàs ratificació Constitució europea
- Complicat procés aprovació Tractat Lisboa

Art. 48 possibilita el bloqueig d'un EM a la construcció europea.

PROCEDIMENT DE REVISIÓ SIMPLIFICAT

Més flexible: Δ integració europea i flexibilitzar aprovació i modificació de normes relatives a la III part del TFUE (polítiques i accions internes UE: PAC, PPC, mercats i fronteres, econòmica). La decisió no pot augmentar les competències de la UE.

Evita: Convenció i Conferència Intergovernamental.

Límit: no increment competències UE.

Art. 48.6:

- Proposta (EM, PE o Comissió) al Consell → la remet al Consell Europeu.
- El **Consell Europeu** es pronuncia per **unanimitat**, amb la consulta prèvia al PE i a la Comissió, i també al BCE si modificacions en l'àmbit monetari.
- Decisió entra en vigor quan és ratificada pels EM.

p. ex.: Mecanisme d'Estabilitat Europeu

ALTRES PROCEDIMENTS DE REVISIÓ

- Qüestions de caràcter menor → tractats habiliten procediments més senzills, sense autorització dels parlaments nacionals.

Article 252
(antic article 222 TCE)

Clàusules de naturalesa institucional

El Tribunal de Justícia és assistit per vuit advocats generals. Si el Tribunal de Justícia ho sol·licita, el Consell, pronunciant-se per unanimitat, pot augmentar el nombre d'advocats generals.

Clàusula de flexibilitat
(competències implícites)

Article 352
(antic article 308 TCE)

1. Si es considera necessària, en el marc de les polítiques definides pels tractats, una acció de la Unió per assolir un dels objectius fixats pels tractats, i aquests no han establert els poders d'actuació necessaris a aquest efecte, el Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, adopta les disposicions adequades. El Consell, quan adopta aquestes disposicions de conformitat amb un procediment legislatiu especial, es pronuncia també per unanimitat, a proposta de la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

ALTRES PROCEDIMENTS DE REVISIÓ

- Clàusules passarel·la: es facilita l'adopció de mesures – art. 48.7 TUE

7. En els casos en què el Tractat de funcionament de la Unió Europea o el títol V del present tractat disposen que el Consell s'ha de pronunciar per unanimitat en un àmbit o en un cas determinats, el Consell Europeu pot adoptar una decisió que autoritzi el Consell a pronunciar-se per majoria qualificada en aquest àmbit o cas. Aquest paràgraf no s'aplica a les decisions que tenen repercussions en l'àmbit militar o de la defensa.

En els casos en què el Tractat de funcionament de la Unió Europea disposa que el Consell ha d'adoptar actes legislatius de conformitat amb un procediment legislatiu especial, el Consell Europeu pot adoptar una decisió que autoritzi a adoptar aquests actes de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari.

Qualsevol iniciativa adoptada pel Consell Europeu en virtut del primer o del segon paràgrafs es comunica als parlaments nacionals. En cas que en un termini de sis mesos a comptar d'aquesta comunicació un parlament nacional notifiqui la seva oposició, la decisió a què fan referència el primer o el segon paràgrafs no s'adopta. Si no hi ha oposició, el Consell Europeu pot adoptar la decisió esmentada.

Per a l'adopció de les decisions a què fan referència el primer o el segon paràgrafs, el Consell Europeu es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, que es pronuncia per la majoria dels membres que el componen.

EL DRET DERIVAT

EL DRET DERIVAT

- Emana de les institucions europees: actes jurídics d'aquestes.
- Efectes: **verticals o horitzontals**.
- Característiques:

Subordinat al dret
originari

Motivació
(296 TFUE)

Orientació:
informes i
dictàmens
(296 TFUE)

Publicació o
notificació
(297 TFUE)

Irretroactivitat

Identitat òrgan i
procediment per a
modificació

Article 296 TFUE

Quan els tractats no estableixen el **tipus d'acte** que s'ha d'adoptar, les institucions decideixen en cada cas d'acord amb els procediments aplicables i el principi de proporcionalitat.

Els actes jurídics són **motivats** i es **refereixen a** les propostes, les iniciatives, les recomanacions, les peticions o els dictàmens establits pels tractats.

Publicació: Article 297 TFUE

1. Els actes legislatius adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari són signats pel president del Parlament Europeu i pel president del Consell.

Els actes legislatius adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial són signats pel president de la institució que els ha adoptat.

Els actes legislatius es publiquen en el *Diari Oficial de la Unió Europea*. Entren en vigor en la data que aquests mateixos fixen o, si no n'hi ha, al cap de vint dies d'haver sigut publicats.

2. Els actes no legislatius (*els aprovats per la Comissió per delegació) adoptats en forma de reglaments, de directives i de decisions que no indiquen destinatari són signats pel president de la institució que els ha adoptat.

Els reglaments, les directives adreçades a tots els estats membres i les decisions que no indiquen destinatari es publiquen en el *Diari Oficial de la Unió Europea*.

Entren en vigor en la data que aquests mateixos fixen o, si no n'hi ha, al cap de vint dies d'haver sigut publicats. Les altres directives, i també les decisions que indiquen un destinatari, es notifiquen als seus destinataris i tenen efecte en virtut d'aquesta notificació.

JERARQUIA DE LA LEGISLACIÓ DERIVADA

Actes vinculants legislatius

- Procediment legislatiu per a aprovar-los (ordinari o especial)
- **Reglaments, directives i decisions** (igual rang)

Actes vinculants no legislatius: aprovats per la Comissió

- **Reglaments delegats**
- **Directives delegades**

Actes executius: decisions que apliquen el DUE

Actes típics no vinculants i actes atípics (*soft law*):
recomanacions, orientacions, dictàmens,
declaracions, programes d'acció, resolucions, etc.

Sistema molt complex i amb incoherències

A QUINS ES POSA EL QUALIFICATIU DE “TÍPICS”?

ELS QUE ESTAN PREVISTOS EXPRESSAMENT EN EL TFUE

Els més importants es troben en l'art. 288 (n'hi ha més):

Article 288

(antic article 249 TCE)

Per exercir les competències de la Unió, les institucions adopten reglaments, directives, decisions, recomanacions i dictàmens.

El reglament té un abast general. És obligatori en tots els seus elements i directament aplicable en cada estat membre.

La directiva obliga l'estat membre destinatari pel que fa al resultat que cal aconseguir, però deixa a les autoritats nacionals l'elecció de la forma i dels mitjans.

La decisió és obligatòria en tots els seus elements. Quan designa destinataris, només és obligatòria per a aquests.

Les recomanacions i els dictàmens no són vinculants.

ACTES VINCULANTS LEGISLATIUS

REGLAMENTS (288.2 TFUE)

- Abast general.
- Obligatori en tots els seus elements.
 - Esgoten regulació en la matèria: no necessària acció EM.
- Directament aplicable als EM.
 - Genera drets i obligacions per a organismes, EM i ciutadania.
 - No necessària publicació a diaris oficials interns ni cap acte de recepció.
 - EM: obligats a mesures necessàries per aplicació efectiva.

ACTES VINCULANTS LEGISLATIUS

DIRECTIVES

Harmonització sense unificació

- Necessària transposició a través de normes internes (2 fases).
- Fonamentals per a consecució mercat interior.
- Característiques:
 - Abast limitat: tots o alguns EM (no ciutadania).
 - Obligatòries: només els seus objectius i el termini per a transposar-los.
 - Incompliment: sancions.
 - Caràcter indirecte: necessària transposició.

ACTES VINCULANTS LEGISLATIUS

DECISIONS. Tipus:

- Dirigides a destinataris determinats
 - Acte típic per a realitzar funcions executives (Comissió i Consell).
 - Objectiu: exigir EM, empresa o ciutadà una acció o omissió, conferir-li drets o imposar-li obligacions.
 - Validesa individual.
 - Vinculant (de manera directa) des de notificació.

ACTES VINCULANTS LEGISLATIUS

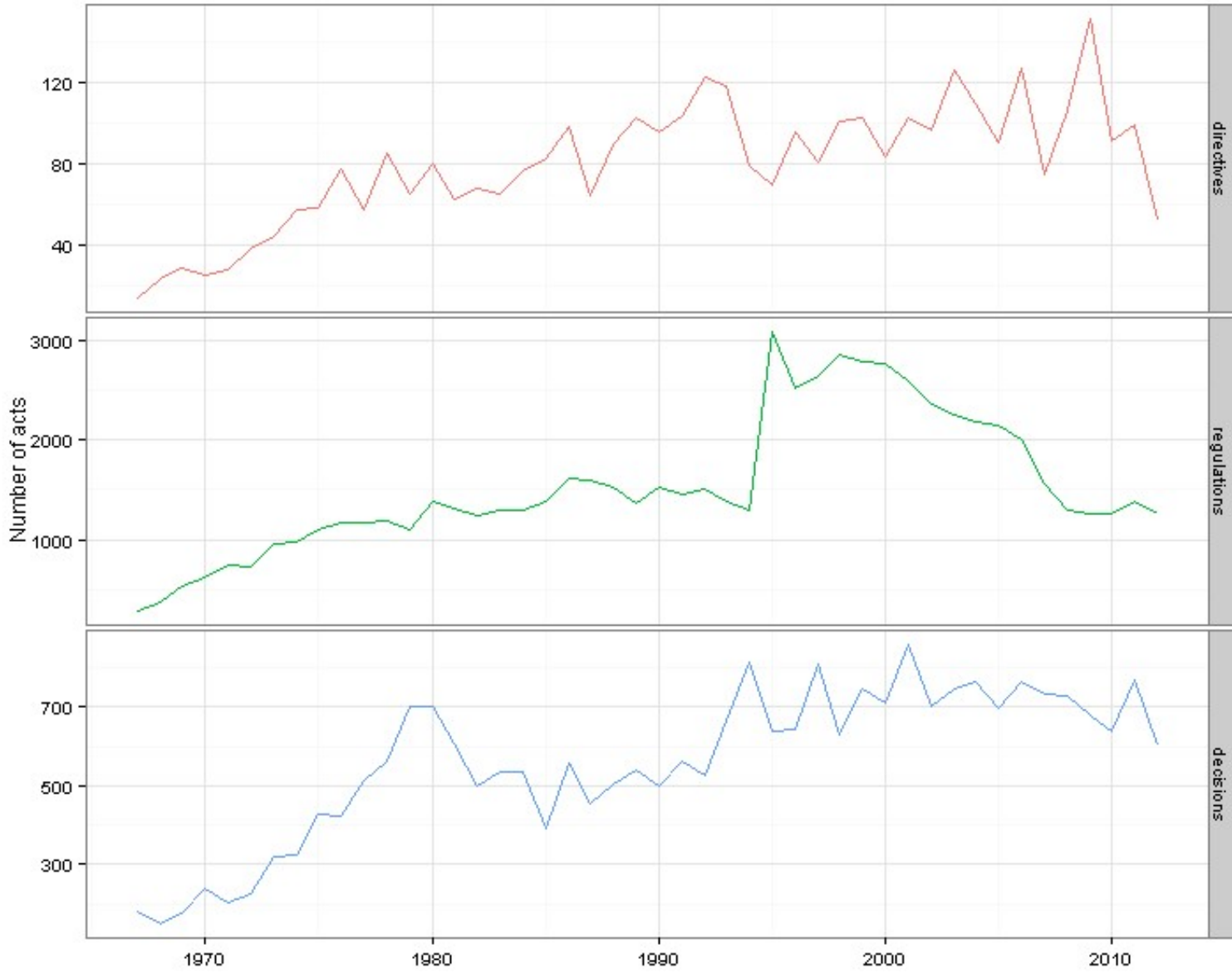
DECISIONS. Tipus:

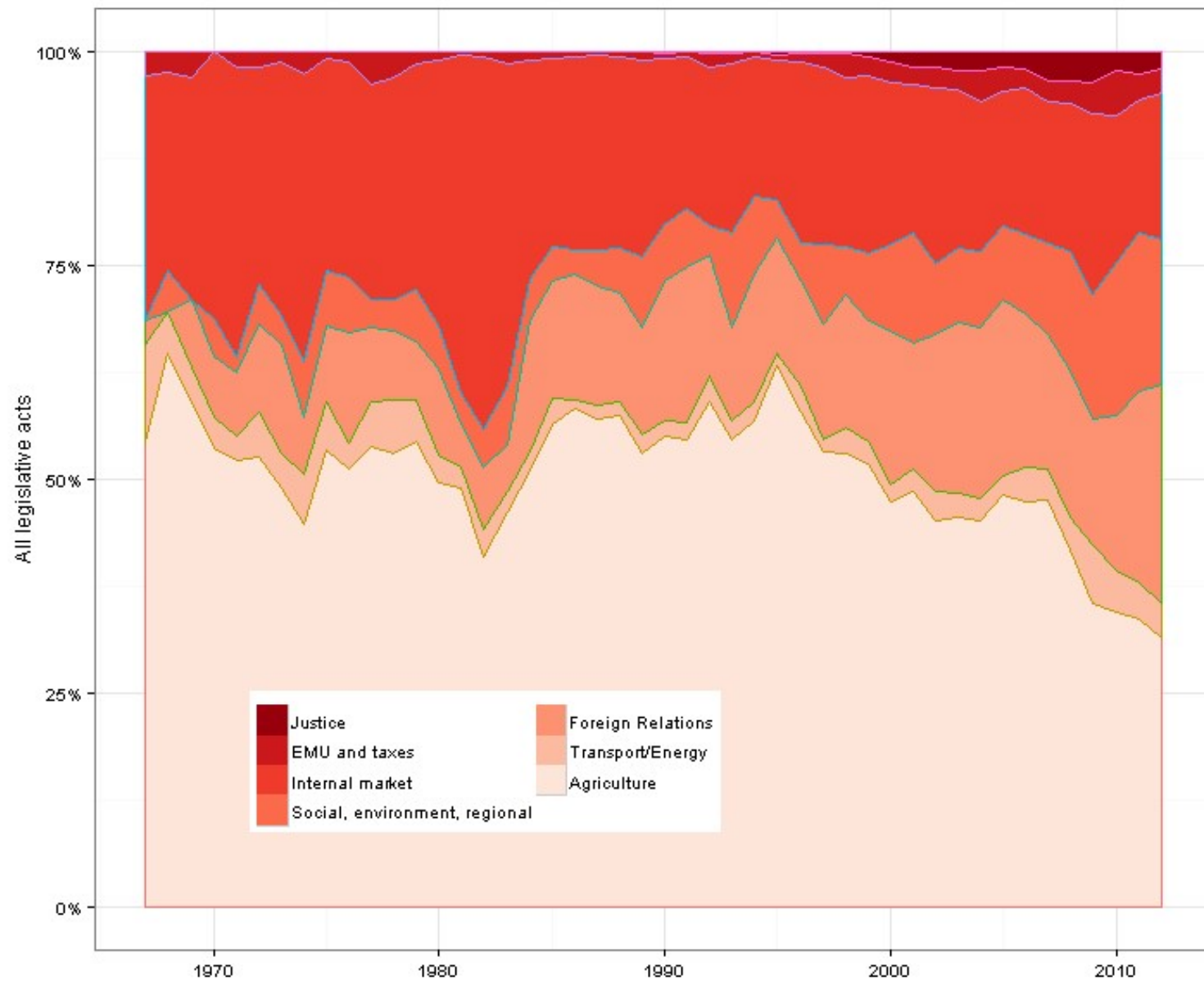
- Decisions generals sense destinatari concret
 - Vinculants i obligatòries, encara que amb destinatari difús.
 - Objectius:
 - Modificació dels tractats: validesa abstracta i general, vincula a institucions UE.
 - Organització interna: nomenaments, remuneració, vinculen a funcionaris i membres institucions.
 - Elaboració polítiques: ordenen a alguna institució adoptar determinats actes (orientacions o directrius).
 - PESC.

PROCEDIMENTS PER A L'ELABORACIÓ I MODIFICACIÓ DELS ACTES LEGISLATIUS

(tema 5)

- Procediment ordinari (art. 289 i 294 TFUE).
- Procediments legislatius especials:
 - Procediment de dictamen consultiu (Parlament és consultat preceptivament, però opinió no vinculant).
 - Procediment de dictamen conforme (Parlament: informe preceptiu i vinculant però no esmenes).

ACTES VINCULANTS NO LEGISLATIUS

Aprovats per la Comissió:

- **Reglaments delegats**
- **Directives delegades**

Regulació: art. 290 TFUE

1. Un acte legislatiu pot delegar a la Comissió el poder d'adoptar actes no legislatius d'abast general que completen o modifiquen determinats elements no essencials de l'acte legislatiu. Els actes legislatius delimiten de manera expressa els objectius, el contingut, l'abast i la durada de la delegació de poder. Els elements essencials d'un àmbit es reserven a l'acte legislatiu i, per tant, no poden ser objecte d'una delegació de poder.

2. Els actes legislatius fixen explícitament les condicions a què resta subjecta la delegació, que poden ser les següents:

- a) el Parlament Europeu o el Consell poden decidir revocar la delegació;
- b) l'acte delegat només pot entrar en vigor si, en el termini fixat per l'acte legislatiu, el Parlament Europeu o el Consell no han formulat objeccions.

Als efectes de les lletres a) i b), el Parlament Europeu es pronuncia per la majoria dels membres que el componen i el Consell es pronuncia per majoria qualificada.

3. El títol dels actes delegats ha de contenir l'adjectiu «delegat» o «delegada».

ACTES EXECUTIUS

- Actes generalment adoptats per la Comissió que executen i apliquen normativa UE.
- El Consell també en pot adoptar.
- Regulació: art. 291 TFUE.

ELS ACTES TÍPICS NO VINCULANTS

Soft law. permet a UE expressar-se de manera no vinculant (288 TFUE).
A voltes amb efectes jurídics: pauta interpretativa.

RECOMANACIONS

- Suggereixen un determinat comportament.
- Sense conseqüències desobeir (no obliguen).
- Determinats subjectes.

DICTÀMENS

- Opinió UE sobre tema concret.
- No obligatòries.

ACTES ATÍPICS

Actes i disposicions heterogenis no vinculants.

Actes interns

- **Reglaments d'autoorganització** (amb efectes jurídics vinculants dins de la institució).

Actes de contingut polític

- **Resolucions.**
- **Declaracions interpretatives** de les decisions del Consell Europeu.
- **Conclusions** del Consell Europeu (directrius política comunitària).
- **Programes o comunicacions.**
- **Llibres verds** (estat d'opinió).
- **Llibres blancs** (programa d'acció).

Actes interinstitucionals

- **Acords interinstitucionals** entre Parlament, Consell i Comissió.

**ELS ACORDS DE DRET
INTERNACIONAL DE LA UE**

ACORDS DE DRET INTERNACIONAL

- Categoria pròpia: no són ni dret originari ni derivat.
- Vinculen al dret derivat.
- Poden tenir efecte directe.
- Es poden celebrar amb altres organitzacions internacionals o amb tercers estats (216 TFUE).

ACORDS DE DRET INTERNACIONAL

Acords d'associació

- Manteniment **vincles** especials d'alguns EM amb tercers països:
 - P. ex. Acord de Cotonou UE-Àfrica-Carib-Pacífic
- Preparació possible **adhesió**:
 - Bòsnia i Hercegovina, Albània, Kosovo, Montenegro i Sèrbia.
- **Espai Econòmic Europeu (EEE)**:
 - Islàndia, Liechtenstein i Noruega.

Acords de cooperació

- Menys profunds que els d'associació: cooperació econòmica amb països més endarrerits econòmicament.
 - Algèria, Marroc, Egipte, Síria, Líban, etc.

Acords comercials

- OMC, Canadà, EEUU, el Japó, Singapur, etc.

EU relations with African, Caribbean and Pacific countries

The Cotonou Agreement is the EU's framework for cooperation with:

79
countries

16
in the Caribbean

48
in Africa

15
in the Pacific

+1.5
billion people
covered by the
agreement

Funding
€30.5
billion
for 2014-2020

3 cooperation pillars

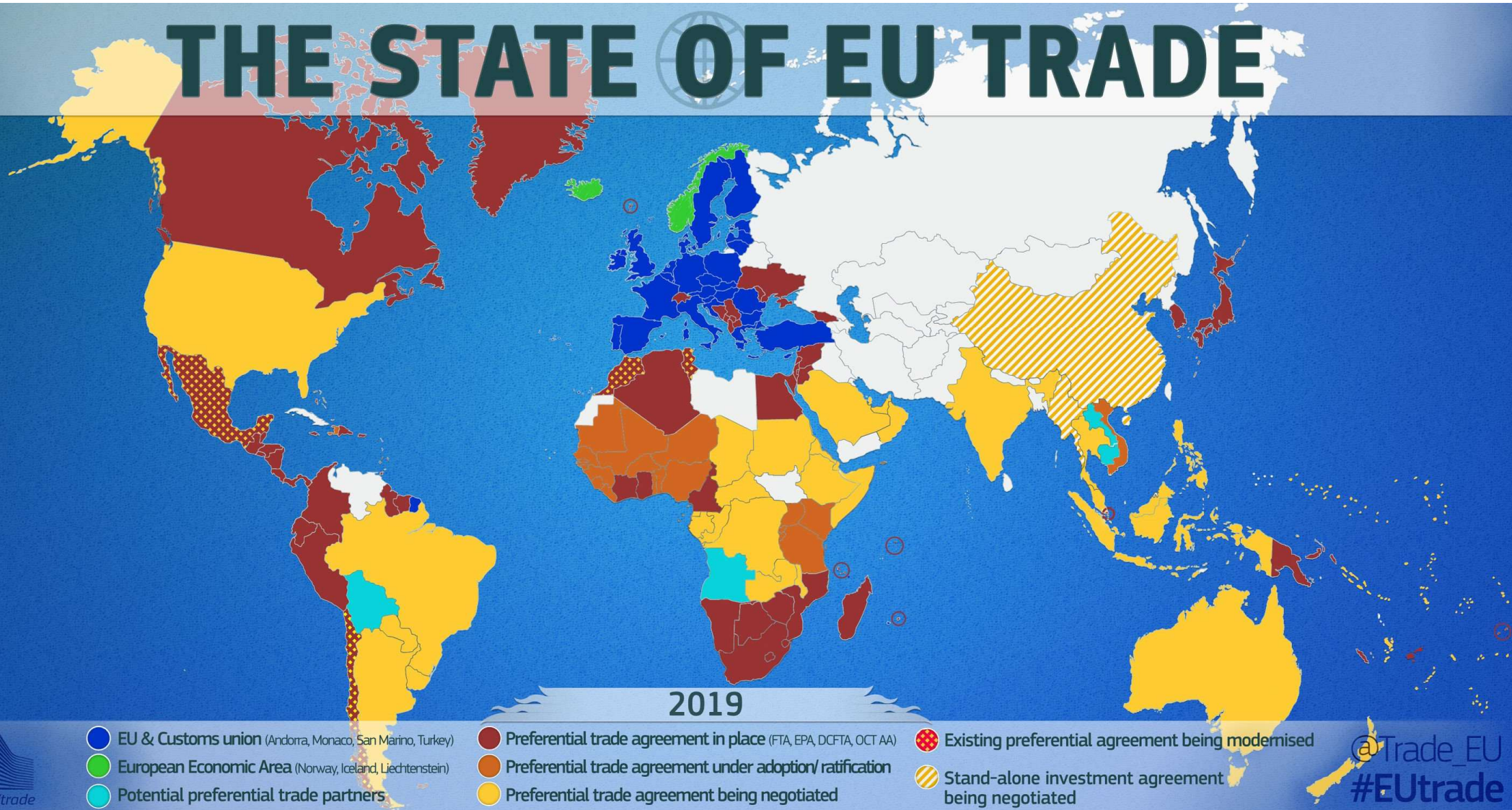
Political

Development

Trade

ACORDS COMERCIALS

THE STATE OF EU TRADE

**ELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET
I LES TRADICIONS CONSTITUCIONALS COMUNES
ALS ESTATS MEMBRES**

ELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET I LES TRADICIONS CONSTITUCIONALS COMUNES ALS ESTATS MEMBRES

Tribunals nacionals interpreten i apliquen dret nacional d'acord amb ordre legal i tradició normativa.

En fer-ho, poden invocar principis del dret (bona fe, expectatives legítimes, abús de dret, etc.).

ELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET I LES TRADICIONS CONSTITUCIONALS COMUNES ALS ESTATS MEMBRES

Tribunals nacionals interpreten i apliquen dret nacional d'acord amb ordre legal i tradició normativa.

En fer-ho,
abús de dr

Regulació a Espanya:

Art. 1 Codi Civil:

1. Les fonts de l'ordenament jurídic espanyol són la llei, el costum i els principis generals del dret.

(...)

4. Els principis generals del dret s'aplicaran en defecte de llei o costum, sense perjudici del seu caràcter informador de l'ordenament jurídic.

6. La jurisprudència complementarà l'ordenament jurídic amb la doctrina que, de manera reiterada, establisca el Tribunal Suprem a l'interpretar i aplicar la llei, el costum i els principis generals del dret.

Art. 3.1 Codi Civil:

1. Les normes s'interpretaran segons el sentit propi de les seues paraules, en relació amb el context, els antecedents històrics i legislatius, i la realitat social del temps en què han de ser aplicades, atenent fonamentalment l'esperit i finalitat d'aquelles.

ELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET I LES TRADICIONS CONSTITUCIONALS COMUNES ALS ESTATS MEMBRES

Tribunals nacionals interpreten i apliquen dret nacional d'acord amb ordre legal i tradició normativa.

TJUE, en cas de buit normatiu, pot recórrer a aquests principis mitjançant una comparació entre el seu tractament als EM:

- No és necessàriament el màxim comú denominador, sinó tractar de trobar en les tradicions internes solucions apropiades, justes i viables a les qüestions a què el TJ s'enfronta.
- Així, són la font d'inspiració per a solucionar problemes europeus.

BIBLIOGRAFIA

CRAIG, P. i DE BÚRCA, G., *EU Law: Text, Cases and Materials*, 6a ed., Oxford University Press, Oxford, 2015.

GARCÍA GARCÍA, M. J., *La Unión Europea en 100 esquemas y 10 metáforas*, Tecnos, Madrid, 2021.

MANGAS MARTÍN, A. i LIÑÁN NOGUERAS, D. L., *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, 9a ed., Tecnos, Madrid, 2016.

MARTÍNEZ OTERO, J. M. i GARCÍA GARCÍA, M. J., *Lliçons de Dret de la Unió Europea*, Tirant lo Blanch, 2019.